

CEREC kroņu lietošana zobu atjaunošanā

Oskars Romanovskis, Antra Ragauska

*Rīgas Stradiņa universitāte, Stomatoloģijas fakultāte,
Zobu protezēšanas katedra, Latvija*

Ievads. Mūsdienās arvien vairāk palielinās pieprasījums pēc estētiskām, biosaderīgām un ilglaicīgi kalpojošām bezmetāla keramikas zobu restaurācijām. Pateicoties tam, attīstās jauni materiāli un metodes, kas atbilst mūsdienīgas zobārstniecības prasībām. CEREC (*Chairside Economical Restoration of Esthetic Ceramics*) ir augsti tehnoloģiski attīstīta zobārstniecības aparatūra, kas palīdz atjaunot bojātos zobu audus.

Darba mērķis. Apskatīt literatūru par CEREC (*Sirona*, Vācija) sistēmu un laukšpata stikla keramikas kroņiem, kas izgatavoti CEREC frēzēšanas sistēmā, kā arī novērtēt kroņu klīnisko sekmīgumu 6–7 gadu periodā vienā zobārstniecības praksē Latvijā.

Materiāls un metodes. Darbs ir veidots no divām daļām. Pirmajā daļā tika veikts literatūras apskats un otrajā daļā – klīniskais pētījums, apkopojot informāciju no pacientu kartītēm.

No datubāzēm tika atlasīti 76 raksti, kas publicēti pēdējos 10 gados un pēc nosaukuma un satura atbilda atslēgvārdiem. No šiem rakstiem 23 raksti tika atlasīti pēc ieslēgšanas, izslēgšanas kritērijiem, tie tika analizēti un iekļauti literatūras apskatā. Tāpat literatūras apskatā tika iekļautas divas grāmatas un 7 ražotāju informācijas materiāli.

Klīniskais pētījums tika veikts privātā zobārstniecības klīnikā Latvijā (SIA “Dentists”). Kopumā tika apkopotas 83 pacientu kartītes, kurās bija 110 CEREC 3 kroņu vienības. No 83 pacientu kartītēm iekļaušanas kritērijiem atbilda 68 pacientu kartītes, kurās bija 99 CEREC 3 (*Sirona*, Vācija) kroņu vienības, izgatavotas no 2007. līdz 2009. gadam, lietojot laukšpata keramiku *Vitablocs Mark II* (*Vita Zahnfabrik*, Vācija).

Rezultāti. Literatūras apskatā 12 klīniskos pētījumos tika apskatīts CEREC kroņu klīniskais sekmīgums. Rezultāti bija publicēti pēdējos desmit gados, tajos bija dažāds pētījumu ilgums un iesaisītā vienību skaits. Aprēķināts vidējais sekmīgums sastādīja 91,9%. Izdalot sīkāk – līdz 5 gadu (6 pētījumi) periodam klīniskais sekmīgums tika konstatēts 91,6% gadījumu un pētījumos, kuri ilga 5 un vairāk gadu (6 pētījumi), sekmīgums bija 92% gadījumu. Kā neveiksmju iemesli minēti keramikas lūzumi un kroņu atcementēšanās.

Klīniskā pētījuma rezultāti norāda, ka 6–7 gadu laika periodā nav zaudēts neviens no pētījumā iekļautajiem kroņiem, tādēļ sekmīgums ir 100%. Tomēr 5 kroņiem tika konstatēti nelieli keramikas lūzumi, 2 kroņiem – atcementēšanās, kam veikta atkārtota uzcementēšana, bet 3 zobiem bija jāveic endodontiska ārstēšana caur kroni. Tas norāda uz veiksmīgu rezultātu 90,1% gadījumu.

Secinājumi. CEREC metode ir zinātniski pamatota un ērti lietojama. Iespējams izgatavot kvalitatīvu restaurāciju vienā apmeklējuma reizē, tomēr ir nepieciešamas labas operatora iemaņas.

Vidējais klīniskais sekmīgums pēdējos 10 gados publicētās literatūras analizē ir 91,9%. Tas atbilst vienā privātpraksē Latvijā iegūto 90,1% veiksmīgu rezultātu un 100% dzīvildzes rādītāju 6–7 gadu periodā.